

Complexnummer: 522276

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Sluiscomplex Hel- en Zuilespolder

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

522277, 522278

Woonplaats

Dordrecht

Gemeente

Dordrecht

Provincie

Zuid-Holland

Locatie van het hoofdoject

Bij Merwelanden 33, 3313 LE te Dordrecht

Complexomschrijving

Inleiding

Sluiscomplex Hel- en Zuilespolder, bestaande uit een SCHUTSLUIS ("Helsluis") uit 1864 en een SLUISWACHTERSWONING uit 1888. Het complex bevindt zich tussen de toenmalige Helpolder (nu een deel van de Zuilespolder) en de Polder Stedelijk. De Helsluis ligt daar in de Helsloot, die een verbinding vormt tussen de Nieuwe Merwede en de Beneden Merwede. Over de noordelijke deuren van de sluis ligt een bijbehorende, ijzeren rolbrug. De aan de westkant van de sluis staande sluismeesterswoning was oorspronkelijk identiek aan de sluiswachterswoning, maar is, evenals de sluisdeuren in het begin van de jaren tachtig vernieuwd, en valt derhalve buiten de bescherming van rijkswege. Bij vernieuwingswerkzaamheden zijn ook een kaapstander en de ijzeren kraan voor het plaatsen van de schotbalken verwijderd.

Omschrijving

Het complex bestaat uit een groene schutsluis met een lensvormige groene kolk en een bijbehorende rolbrug, en een sluiswachterswoning aan de oostzijde van de sluis. Zowel de schuiven van de sluis als de rolbrug worden nog met de hand bediend. De sluis wordt gecompleteerd door remmingswerken aan weerszijden van de sluishoofden. De sluiswachterswoning is een eenvoudig, vanuit een rechthoekige plattegrond in baksteen opgetrokken woonhuis. Het pand staat op een met leilinden begroeide verhoging met een symmetrische, naar de sluis kolk gerichte langsgewel.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het sluiscomplex Hel- en Zuilespolder bestaande uit een schutsluis met rolbrug en een sluiswachterswoning is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde en de ensemblewaarde.

- Het sluiscomplex heeft cultuurhistorische waarde vanwege het belang dat de sluis heeft voor de landschappelijke ontwikkeling en de waterhuishouding van het poldergebied bij Dordrecht. Vanwege de aanwezigheid van een groene kolk en een rolbrug is de sluis tevens van typologisch belang.
- Het sluiscomplex heeft ensemblewaarde vanwege de samenhang tussen de sluis, de sluiswachterswoning en de rolbrug.
- Het sluiscomplex is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de redelijke mate van gaafheid van zowel de sluis als de sluiswachterswoning en de rolbrug.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 522277

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82908/194

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Dordrecht	Dordrecht	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Dordrecht	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Dordrecht	T			1452

*Omschrijving***

Inleiding

SCHUTSLUIS ("Helsluis"), gebouwd in 1864 en hoofdonderdeel van het sluiscomplex Hel- en Zuilespolder. De sluis bevindt zich tussen de toenmalige Helpolder (nu een deel van de Zuilespolder) en de Polder Stedelijk. De Helsluis ligt daar in de Helsloot, die een verbinding vormt tussen de Nieuwe Merwede en de Beneden Merwede. Over de noordelijke deuren van de sluis ligt een bijbehorende, ijzeren rolbrug.

Zowel de schuiven van de sluis als de rolbrug worden nog met de hand bediend. De sluis wordt gecompleteerd door remmingswerken aan weerszijden van de sluishoofden.

Omschrijving

De Helsluis is een zogenaamde groene schutsluis. De sluis heeft in 1982 vernieuwde, gemetselde sluishoofden met hardstenen hoekstenen en haalkommen. De lensvormige sluiskolk heeft schuin aflopende kadewanden, die aan de onderkant met bazaltblokken zijn bekleed. In en voor de sluiskolk staan houten constructies met dukdalfen die als remmingswerken fungeren. Tussen de sluishoofden staan houten puntdeuren, die in 1982 zijn vernieuwd. De sluisdeuren met overloop en vergrendelstangen zijn door middel van rechte heugels verbonden met de in stalen kasten opgeborgen elektrische bedieningsmechanismen op de sluishoofden. De sluiskleppen worden door middel van slingers met de hand bediend. De ijzeren rolbrug ligt op de westelijke oever van het noordelijke sluishoofd. De brug beweegt met twee stel stalen wielen over op bielzen liggende rails. De brug is samengesteld uit balustrades van geklonken vakwerkdelen en een op ijzeren liggers bevestigd houten brugdek met eveneens van hout vervaardigde aanbruggen. De aanbrug aan de rolbrug is hiermee met kettingen bevestigd. Aan de westzijde van het zuidelijke sluishoofd staat een open

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

schotbalkenloods, waarbij een inmiddels verdwenen ijzeren kraan stond. Een ijzeren kaapstander is eveneens verdwenen. Nog wel aanwezig is een dubbele peilschaal, waarop ook de waterstand van de watersnoodramp van 1-2-1953 staat aangegeven.

Waardering

De schutsluis ("Helsluis"), hoofdonderdeel van het sluiscomplex Hel- en Zuilespolder, is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde en vanwege de ensemblewaarde.

-\tDe schutsluis heeft cultuurhistorische waarde vanwege het belang dat de sluis heeft voor de landschappelijke ontwikkeling en de waterhuishouding van het poldergebied bij Dordrecht. Vanwege de aanwezigheid van een groene kolk en een rolbrug is de sluis tevens van typologisch belang.

-\tDe schutsluis heeft ensemblewaarde vanwege de samenhang tussen de sluis, de sluiswachterswoning en de rolbrug.

-\tDe sluis is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de redelijke mate van gaafheid van zowel de sluis als de sluiswachterswoning en de rolbrug.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Schutsluis

Monumentnummer*: 522278

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 december 2001
Kadaster deel/nr	82978/184

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Dordrecht	Dordrecht	Zuid-Holland

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Dordrecht	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Dordrecht	T			1402

*Omschrijving***

Inleiding

In 1888 gebouwde SLUISWACHERSWONING, onderdeel van het sluiscomplex Hel- en Zuilespolder. De grotendeels in oorspronkelijke staat verkerende sluiswachterswoning staat aan de oostzijde van de schutsluis. De aan de westkant van de sluis staande, oorspronkelijk identieke sluismeesterswoning is in het begin van de jaren tachtig vernieuwd, en valt derhalve buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De sluiswachterswoning staat op een fundering van 64 houten palen. Het betreft een eenvoudig, vanuit een rechthoekige plattegrond opgetrokken, op een met leilinden begroeide verhoging staand verdiepingloos woonhuis onder een met Hollandse pannen gedekt zadeldak. Het huis heeft een gepleisterde plint, rechtgesloten gevelopeningen en een symmetrische, naar de sluisolk gerichte langsgevel met een deur onder bovenlicht en een met een luik behangen venster aan weerszijden. Het huis draagt een gevelsteen waarop de waterhoogte op 1-2-1953 staat aangegeven.

Waardering

De sluiswachterswoning, onderdeel van het sluiscomplex Hel- en Zuilespolder, is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde en de vanwege de ensemblewaarde.

De schutsluis heeft cultuurhistorische waarde als onderdeel van een sluiscomplex, dat van belang is voor de landschappelijke ontwikkeling en de waterhuishouding van het poldergebied bij Dordrecht.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

-\tDe woning heeft ensemblewaarde vanwege de functionele en de visuele samenhang met de sluis.

-\tDe woning is tevens van belang vanwege de herkenbaarheid en de redelijke mate van gaafheid.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Sluiswachterswoning(K)